

פרשת יתרו

זכור את יום השבת לקדשו ששת ימים תעבד ועשית כל מלאכתך (כ, ח-ט)

"זכור את יום השבת לקדשו" יש לקדש את יום השבת רק בדברים הראויים שיש בהם קדושה, ולעומת זאת בכל הקשור לחולין, למלאכה, לעסקים תחשוב כאילו מלאכתך עשויה.

מבואר במכילתא שלא להרהר אחר מלאכה מהרגע שהגיעה השבת - וכי יש לפסוק מכל מלאכה האסורה בשבת וזו צריכה להיות תחושתו של אדם, שיהא בעיניך כאילו כל מלאכתך עשויה.

יהודי ירא שמיים, שומר תורה ומצוות, יודע ויכול לעשות את הניתוק בין יום החול ליום השבת. אף אדם שמעשן ביום החול כמה קופסאות ביום של סיגריות, הנה כשמגיע יום השבת הוא לא יעשן אף לא סיגריה אחת ואף לא במסתרים. לשבת כוח ועוצמה משלה.

רבינו האר"י והבעש"ט היו יוצאים מחוץ לעיר לקבל את השבת. כך הם חשו שיש לקבל מישהו. וכך אנו אומרים: "בואי כלה! בואי כלה שבת מלכתא"! יש לנו לקבל את השבת בשלווה, בנחת, ולשכוח מכל הצרות והייסורין הפוקדים את האדם במשך ימי השבוע.

שבת אצלנו היא בנין אב לכל העניינים הרוחניים. אם אדם ישב ללמוד סוגיה והוא מוטרד, הוא לא יבין את הסוגיה כי הוא מוטרד. אבל אם אדם יאזור כוחות, ובשעה שיושב ולומד תורה אינו חושב על ענייני חולין, הוא מנותק מהכל, אז התורה היא תורה ואהבת תורה היא אהבת תורה.

גם אצל בעלי תשובה אנו רואים שהקושי הגדול בתחילה הוא בנושא שבת. פתאום נעשה להם קשה, ויכוחים, מריבות, אי ידיעה מה מותר ומה אסור, אבל הנה אט אט הם מתרגלים ומצליחים להתגבר על הקשיים.

השבת היא מקור הברכה כך לימדונו חז"ל. ממנה יונקים את הברכה בכל התחומים: רפואה, פרנסה וכד'. ואם השבת ח"ו נפגמת אין פלא שאח"כ מגיעים הקשיים ומתחילות הצרות. אך אם האדם ידע לשמור את קדושת השבת היא תצילו ותסייעו בדרכיו.

על מעלתה של שמירת שבת הובא מעשה בספר "הדעה והדיבור" על ידי ר' זלמן סורוצקין שהיה עד למעשה:

בעיר ז'טיל, שבה כיהן רבי זלמן סורוצקין כרב, היה בחור ממשפחה טובה שקנה מונית והתפרנס מהסעת הנוסעים שבאו ברכבת אל העיר ובחזרה. אט אט החל לאחר ביום שישי ולהקדים ביציאת השבת, עד שחילל שבת בפרהסיה.

כל המחאות לא הועילו. הרב קרא לו, נזף בו והתריע בו אך לשווא, הוא הבטיח להיטיב את דרכיו אך לא קיים. אביו, יהודי מוכה חולי, היה עסוק במדווי והעלים עין ממעשיו.

יום אחד שהה רבי זלמן בוילנא בכינוס של רבני ליטא בענייני חינוך שנערך בהשתתפותם של ה"חפץ חיים" ורבי חיים עוזר. כשעמדו לנסוע למקומם, התברר לרבי זלמן שה"חפץ חיים" נוסע באותו קרון בדרכו חזרה לראדין. רבי זלמן הביט בעד חלון הקרון והבחין באבי נהג המונית, חבוש ומדדה במקלו ומתקדם לעבר הקרון...

הרב פנה אליו ושאלו לשלומו: האם החלים כבר, האם הירשוהו הרופאים לשוב לביתו?

פרשת יתרו

"לא" ענה האיש. הוא טרם החלים ואינו שב לביתו הוא חפץ לנסוע ברכבת זו לראדין אל ה"חפץ חיים".

חלום חלם בלילה ובחלומו עומדת לפניו סבתו שנפטרה זה מכבר עומדת וקוראת לו: "רב לך לבלות בבתי חולים, לשווא תחפש תרופה למכתך אצל הרופאים. קום וסע אל ה"חפץ חיים", התברך מפיו ותירפא ממחלתך!"

והנה הוא כאן, מוכן לנסוע לראדין. הרב השתומם לשמע החלום ובישר לבעליו שאין צורך לנסוע לראדין ה"חפץ חיים" נמצא כאן לפניו, בקרון ממול!

החולה התרגש מאוד, הוא ראה בכך אות משמים המאמת את חלומו. הוא דימה אל הקרון ומצא את ה"חפץ חיים" עומד בתפילתו וכל הקהל עוקב בנשימה עצורה אחר המשפטים הברורים היוצאים מפיו. בעוד הוא עומד ומאזין לתפילה, ניצנץ במוחו של הרב מז'טיל רעיון. הוא קרא לרבי הלל גינזבורג, בעל נכדתו של ה"חפץ חיים", וסיפר לו על פירצת המונית מחלל השבת. הוא ביקש מרבי הלל שיספר על כך ה"חפץ חיים" בטרם ייגש אליו החולה, כדי שה"חפץ חיים" ידרוש ממנו לתבוע מבנו לשנות דרכיו.

רבי הלל הסכים. הם שבו אל הקרון אך איחרו את המועד. ה"חפץ חיים" סיים כבר את תפילתו, והחולה כבר עומד לצידו ומבקש את ברכתו. בלית ברירה עמדו והקשיבו לסיפורו של האיש על מחלתו וחלומו, אודות הסבתא שדחקה בו לבקש את ברכתו של ה"חפץ חיים".

ה"חפץ חיים" שמע זאת והזדעזע: "מי יתן לך ברכה ישראל מאיר! וברכתו, כסבור אתה, תועיל? חלילה! יודע אתה ביד מי הברכות, למי הן מסורות לשבת קודש. השבת התברכה מאת ה', והיא מקור הברכה, ומדוע תבקש ממני ברכה?"

לרגע שתק ה"חפץ חיים" ואח"כ הוסיף: "אם תשמור שבת כהלכתה ותקבל את ברכתה, יאציל לך גם ישראל מאיר ברכה. אבל אם אינך חפץ לשמור שבת, וכסבור אתה שדי לך בברכתו של ישראל מאיר זה לא יתכן, בלתי אפשרי, אין זה בכוחי..."

לאחר הפסקה נוספת אמר: "שמא תאמר, שאתה שומר שבת וראוי אתה לברכה ראה מה נאמר בתורה: 'לא תעשה כל מלאכה אתה ובנך ובתך' אזהרה זו לא מצינו דוגמתה בשום מצווה בתורה. הן לא נאמר 'לא תאכל בשר בחלב אתה ובנך ובתך', 'תניח תפילין אתה ובנך ובתך'. רק בשבת נאמר לשון זה. בשבת האב אחראי בעד בניו. ואם אתה משמר את השבת, אבל בנך נוסע בשבת... ובתך סורקת את שיערה בשבת... לא תוכל לקבל את ברכת השבת. וגם ישראל מאיר לא יוכל להעניק לך את ברכתו..."

ה"חפץ חיים" סיים את דבריו והאב התייפח בבכי והבטיח כי בנו לא ייסע עוד בשבת. ובתו תחדל מלסרוק שיערה, ואז נאות ה"חפץ חיים" לברכו! השבת יש בה שפע מעצם מהותה, רק צריך לדעת לדלות שפע זה.

סיפרה הרבנית ריבה לפידות תחי' כי באחת השבתות בתה הקטנה בכתה ללא הרף, כנראה מתוך רעב שהציק לה. מיד הכינה לה הרבנית חלב בבקבוק שהכינה אך למרות זאת בתה המשיכה לצרוח. כידוע בד"כ תינוק כאשר הוא מתחיל לשתות את החלב הוא מפסיק לבכות. לבסוף התברר שהתינוקת רצתה לשתות את החלב ואף הייתה מוכנה בשביל זה להפסיק לצרוח, אך דבר אחד שכחה הרבנית: לעשות חור בפטמת הבקבוק...

פרשת יתרו

זאת עלינו ללמוד: לתת לשבת לזרום! יש בה בשבת אוצר מלא שפע אדיר בל יתואר אך אם הוא סגור ונצור אי אפשר לינוק את הקדושה...

מקור: אור דניאל